

## AI-Adoptiescan – Groeimatrix voor onderwijsorganisaties

Deze adoptiescan helpt scholen en organisaties te bepalen waar zij staan in het gebruik en de integratie van AI. De scan is ontworpen als groeimatrix met vier ontwikkelfases: Oriëntatie, Experiment, Integratie en Borging. Gebruik dit document in teams of overlegvormen om samen te bepalen wat de volgende stap in volwassenheid is.

De vier fasen van adoptie:

1. Oriëntatie – AI is nieuw; kennis en bewustwording ontstaan.
2. Experiment – Er wordt kleinschalig uitgetoetst en geleerd.
3. Integratie – AI-toepassingen worden onderdeel van processen en lessen.
4. Borging – AI is verankerd in beleid, cultuur en professionalisering.

### 1. Studenten / Leerlingen

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Kennis van AI	Hebben nauwelijks gehoord van AI of zien het als 'trucje'.	Hebben basiskennis en experimenteren incidenteel.	Gebruiken AI bewust als hulpmiddel bij leren en reflectie.	Kunnen kritisch uitleggen hoe en waarom ze AI inzetten.
Ethisch gebruik	Onbekend met regels of risico's.	Weten dat AI grenzen heeft, maar handelen nog wisselend.	Reflecteren op verantwoordelijkheid en brongebruik.	Handelen zelfstandig en transparant met AI-toepassingen.
Leren met AI	AI-gebruik is incidenteel en ongericht.	AI ondersteunt opdrachten of onderzoek.	AI is geïntegreerd in leeractiviteiten.	AI-gebruik versterkt zelfstandig en creatief leren.

Volgende stap: .....

### 2. Onderwijzend personeel

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Kennis & vaardigheden	Heeft beperkte kennis van AI-toepassingen.	Experimenteert met AI in lessen of voorbereiding.	Integreert AI bewust in didactiek en toetsing.	Ontwerpt lessen waarbij AI onderdeel is van het leerproces.

Houding & pedagogiek	Ziet AI als bedreiging of hype.	Erkent potentie, zoekt balans tussen mens en technologie.	Benadert AI als kans voor gepersonaliseerd leren.	Stimuleert kritisch denken en reflectie met AI.
Samenwerking	Weinig kennisdeling of gezamenlijke initiatieven.	Deelt ervaringen in kleine kring.	Werkt structureel samen aan AI-ontwikkeling.	Leidt of coacht anderen in AI-toepassing.

Volgende stap: .....

### 3. Ondersteunende diensten

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Bekendheid met AI	Nog weinig inzicht in mogelijkheden van AI.	Heeft voorbeelden gezien van administratieve ondersteuning.	Gebruikt AI voor efficiëntie (verslaglegging, communicatie).	AI is ingebed in processen en kwaliteitszorg.
Privacy & data	Weinig kennis van dataveiligheid bij AI-gebruik.	Basisafspraken over privacy zijn bekend.	Voert structurele controle en naleving van AVG uit.	Is proactief in risicobeoordeling en communicatie.

Volgende stap: .....

### 4. ICT-beheer

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Beveiliging	Incidentgestuurd; weinig beleid op AI-veiligheid.	Evalueert AI-tools op basisveiligheid.	Implementeert controles en logging rond AI-gebruik.	Bewaakt en optimaliseert structureel AI-veiligheidsbeleid.
Samenwerking met onderwijs	Techniek en onderwijs werken los van elkaar.	Zoekt verbinding met docenten en management.	Werkt samen aan veilige toepassingen in de klas.	Adviseert proactief over AI-beleid en innovatie.

Volgende stap: .....

### 5. Managementteam (MT)

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Visie en richting	Nog geen visie op AI binnen de school.	Er is besef van urgentie, eerste ideeën ontstaan.	AI is opgenomen in team- of afdelingsplan.	AI is onderdeel van de strategische koers.
Ondersteuning van teams	Weinig zicht op wat teams doen met AI.	Teams krijgen ruimte voor experiment.	Teams worden actief ondersteund en gefaciliteerd.	Er is een cyclus van leren, evalueren en borgen.

Volgende stap: .....

### 6. Directie

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Strategisch beleid	Nog geen expliciet beleid rond AI.	Oriëntatie op mogelijkheden en risico's.	Beleid is vastgesteld en breed gecommuniceerd.	AI is integraal onderdeel van kwaliteitszorg en visie.
Cultuur & leiderschap	AI wordt gezien als tijdelijk thema.	Stimuleert initiatieven, maar nog zonder structuur.	Faciliteert pioniers en creëert leerruimte.	Stuurt op duurzame innovatie en cultuurverandering.

Volgende stap: .....

### 7. College van Bestuur (CvB)

Aspect	1 – Oriëntatie	2 – Experiment	3 – Integratie	4 – Borging
Organisatiebrede strategie	AI nog geen onderdeel van strategisch	AI wordt genoemd in beleidsnota's.	AI is gekoppeld aan digitaliseringsstrategie.	AI is verankerd in visie op toekomstgericht onderwijs.

h plan.

Governance en verantwoording	Geen structurel e rapportag e over AI.	AI valt onder innovatieportfoli o.	Resultaten en risico's worden jaarlijks geëvalueerd.	AI-governance maakt deel uit van de jaarcyclus.
---------------------------------	--	--	--	--

Volgende stap: .....

---

Meer handvatten: boek \*AI voor de klas\* – [www.aivoordeklas.nl](http://www.aivoordeklas.nl)